

VALITSUSKOMISJONI JA EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU RIIGI EELARVESTRATEEGIA 2024-2027 JA 2024. A RIIGIEELARVE LÄBIRÄÄKIMISTE PROTOKOLL

September, 2023

Läbirääkimiste poolteks on Vabariigi Valitsuse poolt moodustatud **valitsuskomisjon**¹ ja **Eesti Linnade ja Valdade Liidu esindajad**².

Pooled juhinduvad oma tegevuses Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtetest, põhiseaduse paragrahvidest 154 ja 157, Eesti Vabariigi seadustest, poolte poolt kinnitatud läbirääkimiste töökorrast³, riigi eelarvestrateegia 2024-2027 ja 2024. a riigieelarve läbirääkimistel arutletust ning otsustest ja käesolevate läbirääkimiste käigus vastu võetud otsustest.

Eesti Linnade ja Valdade Liidu lähtealused läbirääkimistel:

Läbirääkimiste põhieesmärk on kohalikele omavalitsustele stabiilse, seadustele ning Euroopa kohaliku omavalitsuse hartale põhineva tulubaasi kindlustamine, mis tagaks kohalikule omavalitsusele seadustega ja seaduste alusel pandud ülesannete täitmiseks vajaliku tulubaasi ning võimaldaks kohalikuks arenguks vajalikud investeeringud ja omavalitsuste jätkusuutliku arengu.

1. Kohaliku omavalitsuse osakaalu, otsustusõiguse ja vastutuse suurendamine ühiskonnaelu juhtimisel ja korraldamisel, kohalike omavalitsuste poolt osutatavate avalike teenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine.
2. Riigikohtu üldkogu 2010. aasta 16. märtsi otsuse 2009. aasta lisaeelarve kohta (kohtuasi nr 3-4-1-8-09) seisukohad ning OECD ja CLRAE ettepanekud omavalitsuste finantsautonoomia suurendamiseks, partnerluse arendamiseks ja omavalitsuste koostöö suurendamiseks.
3. Kohalike omavalitsuste tegevustingimuste kujundamisel, reformide kavandamisel ja läbiviimisel Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõttest lähtumine.
4. Enamuse riigieelarvest eraldatavate toetuste integreerimine kohalike omavalitsuste tulubaasiga, mis jaotatakse maksutulude ja tasandusfondi kaudu.
5. Taastada 2009. aastani kehtinud omavalitsuste spordi ja noorsootöö valdkonna ülesannete, koos nende kulude katteks kohalikku eelarvesse laekuva tulumaksu osa ja tasandusfondi taastamine 2009. aasta kärpete eelsele tasemele. Arvestades vahepealseid muudatusi kodualuse maa maksustamisel ja lisanduvate ülesannete täitmiseks tulumaksu eraldamise määra tõstmist näha alates 2023. aastast üksikisiku brutotulust tulumaksuna kohalikku eelarvesse laekuva osa määraks 12,18% koos tasandusfondi mahu proportsionaalse kasvuga.
6. Kohalike omavalitsuste poolt täidetavate riiklike ülesannete eristamine õigusaktides ja rahastamine kulupõhiselt riigieelarvest.
7. Kohalike omavalitsuste koostöö edendamiseks, haldussuutlikkuse tõstmiseks ning teenuste efektiivsemaks osutamiseks analüüsida seadusandlust ja täpsustada seda valdkondades, kus omavalitsuste koostöö on otstarbekam, kindlustades koostöö võimalikkuse erineva suurusega territooriumil ja erineva arvu omavalitsuste vahel.
8. Omavalitsuspoliitika põhimõtete ja suundade avamine riigi strateegiadokumentides.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/303072018004?leiaKehtiv>

² https://www.elvl.ee/2024_uldinfo

³ <https://www.elvl.ee/vabariigi-valitsuse-ja-eesti-linnade-ja-valdade-liidu-vahelise-eelarve-labiraakimiste-tookord>

KOHALIKE OMAVALITSUSTE EELARVE PÕHINÄITAJAD JA INDIKATIIVSED MAHUD

Tabel 1. Kohalike omavalitsuste tulubaasi põhinäitajad

2023.a RM suveprognosis (mln eurot)

KOV EELARVED	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
TULUD KOKKU	2 270	2 350	2 506	2 726	3 068	3 156	3 344	3 528	3 635
- Tulumaks	1 215	1 262	1 355	1 526	1 701	1 869	1 984	2 082	2 175
- Muud maksutulud	79	84	86	75	79	78	83	88	93
- Tasandusfond	102	107	107	107	107	135 ⁴	129 ⁵	129	129
KULUD KOKKU	-2 289	-2 366	-2 642	-2 833	-3 187	-3 278	-3 466	-3 628	-3 750
KOV tasakaal	-19	-15	-136	-106	-119	-122	-122	-100	-114
KOV sektor tasakaal	-12	9	-92	-92	-123	-135	-135	-109	-119
Võlakoormus	779	983	987	1 042	1 149	1 314	1 482	1 596	1 723
Likviidne vara	232	395	280	241	230	273	318	332	345
SKP (mld eurot)	28,0	27,4	31,2	36,0	38,8	41,4	43,7	45,8	47,9
Suhtarvud ja kasvud									
<i>KOV eelarve tulud SKP-st</i>	8,1%	8,6%	8,0%	7,6%	7,9%	7,6%	7,6%	7,7%	7,6%
<i>KOV sektor koondtasakaal SKP-st</i>	-0,04%	0,03%	-0,30%	-0,26%	-0,32%	-0,32%	-0,31%	-0,24%	-0,25%
<i>KOV koondvõlg SKP-st</i>	2,8%	3,6%	3,2%	2,9%	3,0%	3,2%	3,4%	3,5%	3,6%
<i>KOV eelarve tulude kasv</i>	8,9%	3,5%	6,6%	8,8%	12,5%	2,9%	6,0%	5,5%	3,0%
<i>KOV eelarve maksutulude ja tasandusfondi kasv</i>	9,3%	4,1%	6,5%	10,3%	10,5%	10,4%	5,5%	4,7%	4,3%

* Prognosis

⁴ Sisaldab tulubaasi üle antud osa asendushoolduse toetusest, matusetoetusest ja pikaajalise hoolduse toetusest. Lisaks tasandusfondi suurendus KOVide tulumaksuosa vähendamisel.

⁵ Tulumaksumuudatused hakkavad kehtima 1. veebruarist arvestatuna jaanuarikuu väljamaksetelt. Jaanuarikuu raha on eraldi toetusreana tasandusfondis ainult 2024. a jaoks.

LÄBIRÄÄKIMISTE TULEMUSED

Tabel 3. Omavalitsuste tulubaasi ja toetusfondi toetuste 2024. a RE eelnõu ja RES perioodi 2024-2027 indikatiivsed mahud⁶.

	2023 eelarve	2024 eelarve eelnõu ⁷	RES 2025	RES 2026	RES 2027	ELVL esitatud lisavahendite taotlus RES 2024-2027 ja 2024.a RE ⁸	ELVLi poolne kokkulepe või eriarvamus
1. Tulubaas							
Residendist füüsilise isiku tulumaksuosa	11,96%	11,89%	11,89%	11,89%	11,89%	2024.a 12,29% 2025.a 12,29% 2026.a 12,29% 2027.a 12,29%	Eriarvamus. Seaduse muudatusele ei andnud ELVL kooskõlastust.
Residendist füüsilise isiku riikliku pensioni tulumaksu osa	0	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%		Eriarvamus. Seaduse muudatusele ei andnud ELVL kooskõlastust.
KOV tasandusfond koos muudest allikatest lisanduvate summadega	107,37 mln	135,1 mln ⁹	129,3 mln ¹⁰	129,3 mln	129,3 mln	Valemi uuendamine	Eriarvamus. Ei ole teada uue valemi mõju
2. Toetusfond							
Hariduse- ja noorsootöö valdkond							
Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus ¹¹ , sh:	468,3 mln	468,3 mln	468,3 mln	468,3 mln	468,3 mln		Eriarvamus
- Õpetajate tööjõukulude toetus	393,0 mln	Õpetajate palk kasvab, summa					

⁶ Eelarve numbrid on enamuses ümardatud mln täpsusega.⁷ Toetuste suurused RES 2024–2027. a on toodud vastavalt riigi eelarvestrateegiale ja Riigikogule esitatavale 2024. a riigieelarve seaduse eelnõule ning võivad täpsustuda vastava aasta riigieelarve eelnõu menetlemisel Riigikogus.⁸ ELVL esitatud RES lisavahendite taotlused, ettepanekud koos põhjendustega on toodud töörühmade materjalides lisa 1, leitav https://www.elvl.ee/2024_uldinfo⁹ Sisaldab tulubaasi üle antud osa asendushoolduse toetusest, matusetoetusest ja pikaajalise hoolduse toetusest. Lisaks tasandusfondi suurendus KOVide tulumaksuosa vähendamisel.¹⁰ Tulumaksumuudatused hakkavad kehtima 1. veebruarist arvestatuna jaanuarikuu väljamaksetelt. Jaanuarikuu raha on eraldi toetusreana tasandusfondis ainult 2024. a jaoks.¹¹ Toetuse muutus on tingitud õpilaste liikumisega omavalitsuste koolidest loodatavatesse riigigümnaasiumidesse. 2024.a toetussummat korrigeeritakse lähtudes KOV koolide õpilaste arvust EHISes 10.11.2023 ja haridustoetuse kasvust, mis selgub riigieelarve menetlemisel.

	2023 eelarve	2024 eelarve eelnõu ⁷	RES 2025	RES 2026	RES 2027	ELVL esitatud lisavahendite taotlus RES 2024-2027 ja 2024.a RE ⁸	ELVLi poolne kokkulepe või eriarvamus
		täpsustub riigi-eelarve eelnõu menetlemisel Riigikogus					
- Direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulude toetus	15,5 mln						
- Koolilõuna toetus	24,8 mln					2024.a 44,6 mln 2025.a 44,6 mln 2026.a 44,6 mln 2027.a 44,6 mln	Eriarvamus
- Õppekirjanduse toetus	8,3 mln						
- Õpetajate ja juhtide täiendkoolitus	1,99 mln						
- Tõhustatud ja eritoe õpilastele tegevuskulu toetus	23,3 mln						
- Kultuurirannitsa toetus	1,4 mln					2024.a 7 mln 2025.a 7 mln 2026.a 7 mln 2027.a 7 mln	Eriarvamus
Huvitegevuse ja huvihariduse toetus	10,25 mln	10,25 mln	10,25 mln	10,25 mln	10,25 mln	2024.a 15,4 mln 2025.a 15,4 mln 2026.a 15,4 mln 2027.a 15,4 mln	Eriarvamus
Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus	15 mln	16 mln	16 mln	16 mln	16 mln	2024.a 37,75 mln 2025.a 37,75 mln 2026.a 37,75 mln 2027.a 37,75 mln	Eriarvamus
Õpilaskodude kohatoetus toimetulekuraskustes perede lastele	2000 eur per õpilane aastas	2000 eur per õpilane aastas	2000 eur per õpilane aastas	2000 eur per õpilane aastas	2000 eur per õpilane aastas		Kokkulepe
Maakondlike õpilasürituste ja aineühenduste, koolijuhtide ja õpetajate ühistevõtte ja täienduskoolituse toetus	1,6 mln	1,6 mln	1,6 mln	1,6 mln	1,6 mln		Kokkulepe

	2023 eelarve	2024 eelarve eelnõu ¹²	RES 2025	RES 2026	RES 2027	ELVL esitatud lisavahendite taotlus RES 2024-2027 ja 2024.a RE ¹³	ELVLi poolne kokkulepe või eriarvamus
Sotsiaalvaldkond							
Toimetulekutoetusteks (sh toimetulekutoetuse administreerimise hüvitis) ¹⁴	38,46 mln ¹⁵	38,58 mln	38,23 mln	39,12 mln	39,13 mln		Kokkulepe, toimetulekutoetuse piirmäär vajaks ülevaatamist.
Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamise toetus	2,65 mln	2,65 mln	2,65 mln	2,65 mln	2,65 mln	2024.a 18,5 mln 2025.a 18,5 mln 2026.a 18,5 mln 2027.a 18,5 mln	Eriarvamus
Matusetoetus	4 mln	Alates 2024. a antakse tulubaasi jaotatuna tulumaksu ja tasandusfondi kaudu					
Asendus- ja järelhooldusteenuse toetus	21,3 mln	Alates 2024. a antakse tulubaasi jaotatuna tulumaksu ja tasandusfondi kaudu					
Pikaajalise hoolduse toetus	39,2 mln	Alates 2024. a antakse tulubaasi jaotatuna tulumaksu ja tasandusfondi kaudu					
Kohalike teede hoid							
Kohalike teede hoiu valemipõhine toetus	29,3 mln	29,3 mln	29,3 mln	29,3 mln	29,3 mln	2024.a 45,5 mln 2025.a 45,5 mln 2026.a 45,5 mln 2027.a 45,4 mln	Eriarvamus
Üle antud endiste riigiteede toetus	0,06 mln	0,06 mln	0,06 mln	0,06 mln	0,06 mln		
Riiklikud ülesanded							
Perekonnaseisu ja rahvastikutoimingute hüvitis	1,1 mln	1,1 mln	1,1 mln	1,1 mln	1,1 mln		Kokkulepe

¹² Toetuste suurused RES 2024–2027. a on toodud vastavalt riigi eelarvestraategiale ja Riigikogule esitatavale 2024. a riigieelarve seaduse eelnõule ning võivad täpsustuda vastava aasta riigieelarve eelnõu menetlemisel Riigikogus.

¹³ ELVL esitatud RES lisavahendite taotlused, ettepanekud koos põhjendustega on toodud töörühmade materjalides lisa 1, leitav https://www.elvl.ee/2024_uldinfo

¹⁴ Sisaldab toimetulekutoetuse administreerimise hüvitist.

¹⁵ Sh Ukraina sõjapõgenikega seotud lisavahendid.

2. Eraldised toetustena							
Siseriiklikud kultuuri ja sporditoetused							
Maakonnaraamatukogude tegevustoetus	1,5 mln	1,5 mln	1,5 mln	1,5 mln	1,5 mln		Eriarvamus
Raamatukogude teavikute toetus	2 mln	2 mln	2 mln	2 mln	2 mln	2024.a 2,5 mln 2025.a 2,5 mln 2026.a 2,5 mln 2027.a 2,5 mln	Eriarvamus
Muuseumide, orkestrite, teatrite toetused	1,8 mln	1,8 mln	1,8 mln	1,8 mln	1,8 mln		Kokkulepe
Regionaalsete tervisespordikeskuste arendamise toetus	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		Kokkulepe
Treenerite tööjõukulude toetus	12,3 mln	12,3 mln	12,3 mln	12,3 mln	12,3 mln		Kokkulepe
Laulu- ja tantsupeo kollektiivide juhendajate palgatoetus	2,7 mln	2,7 mln	2,7 mln	2,7 mln	2,7 mln	2024.a 2,9 mln 2025.a 2,9 mln 2026.a 2,9 mln 2027.a 2,9 mln	Eriarvamus
Regionaalvaldkonna toetused							
Maakondliku arendustegevuse toetus	2,06 mln	2,06 mln	2,06 mln	2,06 mln	2,06 mln		Eriarvamus
Üleriigiliste omavalitsusliitude rahvusvahelise koostöö toetus ELVLile	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000		Kokkulepe
KOV IKT toetus ELVLile	120 000	0	0	0	0		

2024-2027 RIIGI EELARVESTRATEEGIASSE JA 2024. A RIIGIEELARVE EELNÕULE ESITATUD FSKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUTE SELGITUSED

1. Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanekud

1.1. Kohalike omavalitsuste tulubaas ja toetused

ELVL ettepanek 1: Kohalikule omavalitsusele eraldatava tulumaksumäära tõstmine, funktsioonide üleandmine tulubaasi. Toetusfondist eraldatavate vahendite üleandmisel tulubaasi tuleks eelnevalt välja selgitada teenuste osutamise tegelik maksumus ning alles seejärel otsustada täiendava tulumaksumäära eraldamine või tasandusfondi eraldise suurus.

Valitsuskomisjoni seisukoht: Riigieelarvest antakse toetusi KOVide kulude osaliseks katmiseks ja ei maksta kinni teenuse kulu tervikuna. Paljudel juhtudel on riigieelarvest antav toetus väiksem kui KOVide endi eelarvest tehtav kulu.

Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis on ette nähtud KOVide tulubaasi laiapõhjaline ümberkorraldamine. Teemad arutatakse läbi KOVide rahanduse töörühmas. Arvestades riigieelarve kehva olukorda ja sellega, et valitsussektori defitsiit ületab EL reeglites lubatud maksimaalselt lubatud 3%, ei ole võimalik 2024. a KOVide tulumaksu osa suurendada.

Osapoolte otsus: Töörühmas käsitletakse KOV rahastamise muudatusi tervikvaates. Arutelud sept-nov 2023.

ELVL ettepanek 2: Korrastada kohalike maksude süsteemi. Laiendada omavalitsuste võimalusi tulu kogumiseks. Täiendada kohalike maksude loetelu (nt turistimaks, müügitaks) juriidiliselt korrektset maksuvaidlusi välistavas sõnastuses, et laiendada omavalitsuste võimalusi tulu kogumiseks. Kohalike maksude seaduse sõnastus vajab ajakohastamist viimaks see vastavusse teiste õigusaktidega.

Valitsuskomisjoni seisukoht: Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis on ette nähtud KOVide tulubaasi laiapõhjaline ümberkorraldamine. Teemad arutatakse läbi KOVide rahanduse töörühmas.

ELVL seisukoht: Eriarvamus. Seaduse muudatusele ei andnud ELVL kooskõlastust.

Osapoolte otsus: Töörühmas käsitletakse KOV rahastamise muudatusi tervikvaates. Arutelud sept-nov 2023.

ELVL ettepanek 3: Tasandusfondi valem täiustamine. Ettepanek läbirääkimiste raames moodustatud ühises töörühmas töötada välja valem, mis arvestaks senisest rohkem väiksema tulubaasiga omavalituste vajadusi. Valemis suurendada tagamaalisuse koefitsienti ja lisada THI väärtus.

Tasandusfondi puhul juhime läbirääkimisteks tähelepanu Euroopa kohaliku omavalitsuse harta artikli 9 p-le 5, mille kohaselt tuleb väiksemate rahaliste vahenditega kohalike omavalitsuste kaitseks rakendada rahalise ühtlustamise mehhanisme ning senisest suurem tasandusfond toetab seda põhimõtet.

Valitsuskomisjoni seisukoht: Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis on ette nähtud KOVide tulubaasi laiapõhjaline ümberkorraldamine. Teemad arutatakse läbi KOVide rahanduse töörühmas. Vabariigi Valitsus on võtnud suuna suurema regionaalse tasakaalustatuse suunas, ühtlustades tulumaksu ümberjaotusega tulubaasi.

ELVL seisukoht: Eriarvamus. Ei ole teada uue valem

Osapoolte otsus: Töörühmas käsitletakse KOV rahastamise muudatusi tervikvaates. Arutelud sept-nov 2023.

ELVL ettepanek 4: Koolitoit - riigipoolse koolilõuna toetuse maksumuse suurendamine, täiendava toetuse maksmine laste toiduraha kompenseerimiseks. Kasvava inflatsiooni, sh toidukaupade jätkuva hinnatõusuga, ei ole võimalik või on väga keeruline alates 2018. aastast kehtiva ühe euro suuruse riigipoolse toetuse juures pakkuda õpilastele kvaliteetset ja tervislikku koolilõunat.

Siiani ei ole riik toetanud laste toidustamist. Ettepanek oleks täiendava toetuse kehtestamine laste toidule toidustuskulude katteks.

Valitsuskomisjoni seisukoht: Koolilõuna on hariduse abiteenus, mille kulud kaetakse riigi toetusest, kohaliku omavalitsuse tulubaasist ja lapsevanema osalusest. Riigieelarvest on koolilõunaks arvestatud 2023.aastaks (KOV, era, riik sh kutse) 35 mln €. Lisaks antakse täiendavat toetust koolipiimale, puuviljale ja mahetoidule. KOV saldoandmike kuludest lähtuvalt oli kogu koolitoidu (sh hommikupuder, koolilõuna, pikapäevärühm jm) kulu õppuri kohta 2022.aastal keskmiselt 1,64 eurot.

Sotsiaalministeeriumi eestvedamisel koostatakse koolitoidu teekaarti, mille põhieesmärgiks on luua kokkulepitud tegevuste ja lahendussuundade abil tingimused, et koolilõuna oleks mitmekesine, tasakaalustatud ning kõigile lastele olenemata nende sotsiaalmajanduslikust taustast kättesaadav. Uuendamisel on ka Sotsiaalministeeriumi määrus, mis seab nõuded koolitoidule lasteasutustes.

ELVL seisukoht: Eriarvamus.

Osapoolte otsus: Jätkame läbirääkimisi, teeme koostööd koolitoidu teekaardi juhendamaterjali väljatöötamisel ning lasteasutuste toidustamist reguleeriva määruse kaasajastamisel.

ELVL ettepanek 5: Üldhoolduse rahastamise põhimõtete muutmine. Omavalitsuste hinnangul on ministeeriumi arvestused reformi mõju hindamisel tehtud ennatlikult ja olulises osas on mõjude hindamiseks vajalikud tingimused täitmata või kasutatud tegelikkusele mitte vastavaid algandmeid.

Valitsuskomisjoni seisukoht: Täpsem üldhooldusteenuse rahastamise muudatuse mõjude hinnang, sh kulude-tulude analüüs on planeeritud 2026. aastaks. Selleks ajaks on teenuse turg ja hinnad stabiliseerunud, inimesed ja KOVID on muudatusega kohanenud, on selgem mõju koduteenuste kättesaadavusele jne. SOM hinnangul on 2024. a septembris võimalik teha esmane tulude-kulude ülevaade, tuginedes olemasolevatele andmetele (H-veebi 2023 a andmed, STAR andmed, S-veebi andmed nt koduteenuse kasutajate arvu osas jms).

ELVL seisukoht: Eriarvamus. Liialt pikk periood, esimene analüüs oleks vajalik teostada 2023. a sügisel, et saada esimene ülevaade reformi mõjust kohalikele omavalitsustele.

Osapoolte otsus: toimus hooldereformi vaheseisu seminar KOV juhtidele, sotsiaal- ja finantstöötajatele – SOM selgitas rahastuse põhimõtteid. Kokkuleppe kohaselt jälgib SOM jooksvalt reformi kulgu ning selleks kogub infot aruannete ja registrite kaudu kui ka koondab avalikult kättesaadavat infot hindade kohta. Täpsem üldhooldusteenuse rahastamise muudatuse mõjude hinnang, sh kulude-tulude analüüs on planeeritud 2026. aastaks.

ELVL ettepanek 6: Teede rahastamise suurendamine. Suurendada kohalike teede hoiuks ja tänavavalgustuse teenuse osutamiseks eraldavate vahendite mahtu 2024. aastal vähemalt omavalitsusliitude läbirääkimiste delegatsiooni 2022.a taotluse tasemeni, st 45,5 miljoni euronit ning jätkata juhtumipõhise toetuse maksmist.

Valitsuskomisjoni seisukoht: Vastavalt RES 2023-2026 on kohalike teede hoiuks kavas eraldada valemipõhise toetust igal aastal 29,3 mln eurot. 2022. aastal eraldati juhtumipõhise toetust 7 mln eurot. 2023. aastaks juhtumipõhise toetust riigi eelarves ette ei nähtud. RES 2024-2027 koostamise protsessis ministeeriumitelt lisataotlusi vastu ei võetud.

Toetame kohalike teede teehoiutoetuse üleviimist tulubaasi. Täpne tulumaksuosa suurus selgub arvutuste tulemusel.

ELVL seisukoht: Eriarvamus.

Osapoolte otsus: Läbirääkimised jätkuvad.

ELVL ettepanek 7: KOV keskne jäätmemudel. Aastatel 2020.-2023. on olnud ettepanek jäätmeseaduses taastada omavalitsuse keskne jäätmemudel. Igal aastal on Keskkonnaministeerium vastanud, et jätkame läbirääkimisi. Lahendust veel ei ole, aga on väga oluline anda omavalitsustele otsustusõigus jäätmete liigiti kogumise korraldamisel.

Valitsuskomisjoni seisukoht: Maailmapank on oma 2021.a uuringus Eesti jäätmesüsteemi kohta teinud soovitusi, mille kohaselt tuleks lubada kohalikel omavalitsustel nõuda jäätmetekitajatelt tasu või maksu. Kliimaministeerium on Maailmapanga uuringu alusel ette valmistamas jäätmeseaduse jt seaduste muutmiseks väljatöötamiskavatsust, kus pakutakse välja muuhulgas erinevad võimalused, kuidas kohalikul omavalitsusel oleks võimalik jäätmetekitajalt tasu küsida.

Osapoolte otsus: 2023 teises pooles valmib jäätmeseaduse VTK. Uut jäätmeseadust on oodata 2024 algul.

LISAMATERJALID

Ülevaade detailsematest aruteludest töörühmades ja mittefiskaalsetest ettepanekutest on esitatud valdkondlike töörühmade materjalides ja protokollides, mis on leitavad Eesti Linnade ja Valdade Liidu veebilehelt: <https://www.elvl.ee/riigieelarvelabiraakimised>.